

REZOLUCJA SESJI EKONOMICZNEJ KOMITETU NAUK ROLNICZYCH PAN

Sesja Ekonomiczna Rolnictwa Komitetu Nauk Rolniczych PAN poświęcona zagadnieniom rozwoju i umacniania spółdzielczości produkcyj-

nej w rolnictwie naszego kraju dokonała w referatach i dyskusji — przeglądu najwyższych wyników prac badawczych w dziedzinie ekonomiki i organizacji spółdzielni produkcyjnych. Sesja stwierdziła, że w ostatnich latach, zwłaszcza w okresie przygotowania sesji nastąpiło duże ożywienie pracy naukowej i pewien postęp nie tylko, jeśli idzie o dobór tematyki badawczej, ale i w zakresie pierwszych naukowych uogólnień i wniosków dla praktyki. Jednakowoż ciągle jeszcze istnieje zbyt duża rozpiętość między potrzebami praktyki — zarówno w zakresie polityki ekonomicznej państwa, jak i gospodarki spółdzielczej — a wynikami prac naukowych.

Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy jest ciągle jeszcze zbyt wielkie powiązanie w pracach naukowych przedstawicieli poszczególnych dyscyplin nauki, które winny zajmować się problematyką agrarną a mianowicie, teoretycznej myśli ekonomicznej, ekonomiki rolnictwa i nauk przyrodniczo-rolniczych. Przyczyn należałoby również szukać między innymi w pewnym rozproszeniu tematyki badawczej wynikłym ze zbyt małej koordynacji pracy pomiędzy placówkami badawczymi.

W tej sytuacji jednym z najpilniejszych zadań Komisji Ekonomiki Rolnictwa Komitetu Nauk Rolniczych PAN jest doprowadzenie do stałej i ścisłej współpracy przedstawicieli nauk ujmujących się problematyką rolnictwa, gdyż bez tej współpracy nauka nie będzie w stanie objąć najwyższych zagadnień związanych ze społeczną i techniczną rewolucją w rolnictwie Polski Ludowej. Podstawę ku temu winno stworzyć opracowanie tematyki badawczej zapewniającej najbardziej racjonalne wykorzystanie i koordynację pracy istniejących placówek badawczych.

Tematyka badań naukowych winna się skupiać wokół trzech grup problemów naukowych, nad którymi pracami jest szczególnie aktualna tak z uwagi na potrzeby praktyki socjalistycznej przebudowy rolnictwa, jak i z uwagi na rozwój myśli naukowej w naszym kraju.

Grupa I — Problematyka związana z organizacją produkcji rolniczej w spółdzielniach produkcyjnych.

1. Za najważniejsze w tej dziedzinie Sesja uważa dalsze rozwijanie i przyspieszanie prac badawczych nad rozmieszczeniem produkcji rolniczej w kraju jako podstawy dla wyboru kierunków rozwojowych socjalistycznych przedsiębiorstw rolniczych, oraz dla dalszego systemu obowiązkowych dostaw i kontraktacji. Wymianie poglądów naukowych z tego zakresu oraz przedyskutowaniu dotychczasowego kierunku prac badawczych winna być poświęcona jedna z najbliższych sesji naukowych Komitetu Nauk Rolniczych PAN.

2. Poszukiwanie metod pozwalających na określenie tej strony akumulacji, która związana jest ze zmianami stopnia żyzności gleby w pro-

cesie jej gospodarczego użytkowania, zarówno jeśli idzie o wzrost żywności, jak i jej degradację.

3. Opracowanie kryteriów dla ustalenia typów produkcyjnych gospodarstw (rolnych i ogrodniczych) oraz wielkości socjalistycznego gospodarstwa rolnego w zależności od typu produkcyjnego i warunków w jakich się znajduje.

4. Drogi mechanizacji produkcji w spółdzielniach produkcyjnych, prace nad systemem naszym zgodnym z kierunkiem produkcji i warunkami w jakich znajduje się spółdzielnia, ze szczególnym uwzględnieniem roli POM w tej dziedzinie.

5. Badania nad efektywnością ekonomiczną systemu gospodarki rolnej w spółdzielniach produkcyjnych.

6. Rozwiązanie badań nad kierunkami rozwoju produkcji zwierzęcej w spółdzielniach produkcyjnych, efektywnością poszczególnych kierunków, systemu mechanizacji i problematyką bazy paszowej.

7. Zagadnienie teoretyczne i praktyczne związane z „urządzeniem” spółdzielni produkcyjnych w pierwszych latach ich gospodarowania, szczególnie jeśli idzie o dobór kierunków produkcyjnych, kierunków i zasad inwestowania oraz organizacji gospodarki rolniczej w spółdzielni.

8. Badania nad efektywnością wprowadzonych w życie projektów gospodarczego urządzenia. Idzie tu o metody oceny efektywności projektów, wskaźniki efektywności, ustalanie graficznego całokształtu w jakim należy badać efektywność realizowanych projektów itp. zagadnienie.

9. Prace nad metodami organicznego planowania produkcji w spółdzielniach produkcyjnych.

10. Rozwinięcie prac nad metodyką planowania plonów w projektach gospodarczego urządzenia i w planach rocznych.

Grupa II — Problematyka z zakresu ekonomiki rolnictwa i polityki ekonomicznej państwa w odniesieniu do spółdzielczości produkcyjnej.

1. Badania w dziedzinie wpływu obowiązkowych dostaw i kontraktacji jako jednolitego systemu kształtowania proporcji produkcji rolniczej.

2. Metodyka obliczania kosztów produkcji i rentowności spółdzielni produkcyjnych, w tym problematyka organicznej metody obliczania kosztów i metodyki obliczania kosztów porównywalnych między sektorami socjalistycznego rolnictwa.

3. Kierunki inwestycji w spółdzielniach produkcyjnych, ich efektywność oraz zasady i formy ich finansowania.

4. Badania porównawcze budżetów rodzin członków spółdzielni oraz budżetów rodzin chłopskich gospodarujących indywidualnie.

5. Kształtowanie się stosunków i proporcji między akumulacją, a konsumpcją w spółdzielniach produkcyjnych.

6. Opracowanie zasad amortyzacji majątku trwałego w spółdzielniach produkcyjnych.

7. Badania w dziedzinie opracowania systemu rachunkowości dostosowanej do potrzeb prowadzenia gospodarstwa rolnego.

8. Analiza zagadnień prawnych związanych z własnością i użytkowaniem ziemi w spółdzielniach produkcyjnych.

Grupa III. Problematyka teoretyczna związana głównie z ekonomią polityczną.

1. Renta gruntowa i jej formy w rolnictwie Polski Ludowej, w tym również zagadnienia renty gruntowej w spółdzielniach produkcyjnych.

2. Drogi umacniania socjalistycznego charakteru spółdzielni produkcyjnych — rola spółdzielczej formy własności socjalistycznej i państwowej formy własności socjalistycznej w tej dziedzinie.

3. Kształtowanie się produktu globalnego, jego struktura i podział w spółdzielniach produkcyjnych.

4. Dniówka obrachunkowa jako kategoria opłaty pracy i jako kategoria udziału członka spółdzielni w dochodzie zespołowego gospodarstwa.

5. Ekonomiczne podstawy i rola systemu opłaty w naturze za pracę POM.

Wokół przedstawionej tu problematyki winny głównie koncentrować się plany badawcze placówek naukowych jak również z tego zakresu należy dobierać tematykę dla dysertacji kandydackich z ekonomiki i organizacji produkcji rolniczej. Dla realizacji tej problematyki badawczej Komitet Nauk Rolniczych PAN winien wpłynąć na wydatne przyspieszenie formowania się komórek ekonomicznych w instytucjach przyrodniczo-rolniczych. Sesja zwraca się również do Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN o pełniejsze uwzględnienie w swoich planach badawczych problematyki agrarnej.

Celem zapewnienia lepszej koordynacji badań naukowych, jak również pełniejszej wymiany poglądów w dziedzinie metodologii prac badawczych Komisja Ekonomiki Rolnictwa KNR PAN winna organizować oprócz sesji konferencje naukowe specjalistów pracujących nad poszczególnymi problemami naukowymi. Szczególnie pilne jest zwołanie konferencji pracowników naukowych rozwijających prace badawcze nad opracowaniem metodyki obliczania kosztów produkcji i rentowności spółdzielni produkcyjnych.

Dla stworzenia platformy wymiany poglądów naukowych i publikacji wyników badań z zakresu ekonomiki i organizacji produkcji rolniczej sesja zwraca się do Komitetu Nauk Rolniczych PAN o stworzenie specjalnego organu Komisji Ekonomiki Rolnictwa względnie o przekazanie jej któregoś z istniejących czasopism naukowych.